

HE 41/2018 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle lukiolaiksi sekä laeiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan Sivistysvaliokunta on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä koskien lukion uudistamista. Elinkeinoelämän keskusliitto EK lausuu kunnioittaen seuraavaa:

1 Osaamisperusteisuus koulutusjärjestelmän kehittämisen keskeinen periaate

EK kannattaa esitystä lukiolain ja ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muutoksista. Nykyistä laaja-alaisemmat ja oppiainerajat ylittävät opinnot, opiskelijoiden jatko-opintoihin siirtymisen sujuvoittaminen ja kansainvälistymisen vahvistaminen ovat tärkeitä tavoitteita.

Lukion ja korkeakoulutuksen yhteistyön lisääminen on erittäin tärkeää opiskelijoiden sujuvien siirtymien varmistamiseksi ja tulevaisuusvalintojen tukena. EK korostaa myös lukion työelämäyhteyksien lisäämisen tarvetta ja merkitystä opiskelijoiden tulevaisuusorientaation ja oppimismotivaation vahvistamisessa sekä oppimismenetelmien monipuolistamisessa.

Opiskelijan henkilökohtaisten opintosuunnitelma on keskeisessä roolissa jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisen näkökulmasta. Opiskelijoiden ohjaus ei kuitenkaan ole vain opinto-ohjaajan tehtävä, vaan koko opettajakunnan roolia nuorten koulutus- ja uravalintojen tukena tulee vahvistaa.

EK korostaa lukiokoulutuksen kehittämistä osana koulutusjärjestelmän kokonaisuutta. Osaamisperusteisuuden vahvistamisen tulee olla koulutusjärjestelmän kehittämisen keskeinen periaate. Ehdotus siirtymisestä lukiokoulutuksen osalta opinnotopisteisiin on oikeansuuntainen ehdotus, mutta **keskustelua siirtymisestä aitoon osaamisperusteisuuteen myös lukiossa tulee jatkaa** ja seuraavassa vaiheessa tavoitteena tuleekin olla osaamispisteisiin siirtyminen. Osaamisperusteisuuteen kuuluu keskeisesti eri tavoin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.

2 Tulevaisuuden osaamistarpeet lukion kehittämisen lähtökohdaksi

Lukion kehittämisen lähtökohdaksi tulee ottaa tulevaisuuden osaamistarpeet, joihin voidaan vastata parhaiten kuvaamalla lukiossa vaadittava osaaminen osaamisperusteisesti, monipuolistamalla oppimisympäristöjä, vahvistamalla opiskelijoiden yrittäjyysasennetta ja -valmiuksia, rakentamalla opetuksessa eri oppiaineille yhteisiä teemoja sekä tiivistämällä lukion yhteyksiä ympäröivään yhteiskuntaan ja työelämään.

Opiskelun on tärkeää vahvistaa tulevaisuuden työelämässä välttämättömiä taitoja: elinikäisen oppimisen ja ajattelun taitoja, vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja sekä esiintymis- ja argumentointitaitoja. Tiedollisten valmiuksien lisäksi lukion pitäisi tarjota valmiuksia tietojen hyödyntämiseen ja soveltamiseen sekä yrittäjämäiseen asenteeseen: oma-aloitteisuuteen ja vastuullisuuteen.

Tulevaisuuden osaamistarpeiden osalta erityisesti digitalisaatio ja tietotekninen kehitys asettaa lukiokoulutukselle merkittäviä muutoshaasteita sekä sisällön että oppimisen tapojen osalta. Tulevaisuuden yleissivistys edellyttää monipuolista osaamista ja opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus opiskella liiketoimintaosaamista. Siihen liittyy oleellisenä digitalisaation vaikutus toimintaympäristöön ja tulevaisuudessa tarvittavaan osaamiseen.

Tieto- ja viestintäteknologian käyttötaito on välttämätön jokaiselle. Tulevaisuuden yleissivistystä on digitaalisten työkalujen, -laitteiden, ohjelmistojen ja sovellusten ymmärrys ja hallinta sekä tietoturvaan liittyvä osaaminen. Hyödyntämällä opetuksessa ja ohjauksessa menetelmiä, jotka tapahtuvat verkkoympäristöissä ja digitaalisten työkalujen avulla, on mahdollista tukea opiskelijoiden tulevaisuuden taitoja. Tämän lisäksi opiskelijoilla tulisi olla mahdollisuus valita tietotekniikan kursseja.

3 Yrittäjyys- ja talousasioiden opetusta vahvistettava

EK kantaa huolta nuorten yrittäjyyteen, talouden ymmärrykseen ja omien raha-asioiden hallintaan liittyvästä osaamisesta. Talouden peruskäsitteiden hallinnan ja talouden ymmärryksen lisääntyminen palvelevat nuorten yrittäjyysvalmiuksien lisäksi valmiuksia myös oman talouden hallintaan.

Opiskelijoiden kiinnostusta yrittäjyyttä kohtaan tulee vahvistaa esittelemällä yrittäjyyttä uravaihtoehtona ja yrittäjyyttä tukevien opetusmenetelmien avulla.

4 Monipuolista kielitaitoa

Samaan aikaan kun globalisaation ja kansainvälistymisen seurauksena kielitaitotarpeet työelämässä ovat monipuolistuneet, on kielten tarjonta ja opiskelu lukiossa yksipuolistunut. Monipuolinen kielitarjonta voidaan paikallisesti varmistaa tiivistämällä yhteistyötä lukioden kesken tai yhteistyössä esimerkiksi ammatillisen koulutuksen kanssa sekä hyödyntämällä tieto- ja viestintäteknologiaa.

5 Vahvaa matemaattis-luonnontieteellistä osaamista

Suomi tarvitsee vahvaa matemaattis-luonnontieteellistä osaamista. EK kantaa huolta erityisesti matematiikan ja laajemmin luonnontieteiden osaamisen tasosta, jonka nostamiseksi on tarpeen tehdä uudistuksia sekä perusopetuksessa että lukiossa. Lukiossa opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus yksilöllisiin syventäviin opintoihin, esim. yliopistokurssien suorittamiseen lukion aikana.

Lukioaikaisilla valinnoilla on työelämän tasa-arvon näkökulmasta suuri merkitys. Siksi opiskelijoiden, erityisesti tyttöjen, kiinnostusta ja mahdollisuuksia suorittaa nykyistä enemmän matemaattis-luonnontieteellisiä opintoja on tarpeen lisätä. Opiskelijoiden kiinnostusta matemaattis-luonnontieteellisiin aineisiin voidaan lisätä uudistamalla opetusmenetelmiä ja lisäämällä yhteistyötä yritysten kanssa.

6 Lukion ja ammatillisen koulutuksen yhteistyö

Toisen asteen koulutuksen kehittämisessä keskeistä on lukion ja ammatillisen koulutuksen kehittäminen näiden koulutusmuotojen erilaisista lähtökohdista. Vaikka lukiota ja ammatillista peruskoulutusta kehitetään kumpaakin omana koulutusmuotonaan, eri koulutuksen järjestäjien yhteistyössä voidaan paikallisesti huolehtia esim. monipuolisesta harvinaisten kielten tarjonnasta. Myös yrittäjyysopintoja voitaisiin tarjota eri koulutusmuotojen ja -asteiden kesken.

EK korostaa, että yhteistyön tulee johtaa entistä korkeatasoisempaan lukio-opetukseen ja ammatilliseen koulutukseen, monipuolisempaan kielitaitoon ja yrittäjyysasenteen lisäämiseen sekä opiskelijoiden tulevaisuudessa tarvittavien taitojen, mm. muutoskyvykkyyden vahvistamiseen.